

דברי חכמה

ישראל במלחמה

גיליון מס. 2819 * כ"ו אדר ב' תשפ"ד * 5 באפריל 2024

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

חצי שנה שהם נמקים במנהרות החמאס.
חצי שנה שאנחנו מחכים ל-134 חטופים וחטופות בבית.
והכנסת יוצאת לפגרה! 📌

ביום ראשון כולנו יחד בירושלים!
לעם שלנו אין פגרה.
נצחון המדינה = החזרת החטופים 📌

יום ראשון, ה' 7/4 | בשעה 18:00 כולנו מתייצבים למען החזרת החטופים |
אין לעם שלנו משימה חשובה יותר!

להסעות

<https://bringthemhome.click>

הצטרפות לקבוצת הוואצפ:

<https://nimble.li/xdkl46vm>

סמי מיכאל | כמאל סלאח מנשה | 15 באוגוסט 1926 – 1 באפריל 2024 | לא זכינו שיזכה בפרס ישראל לספרות יפה | והספרות שלו הייתה יפה | לא היה ראוי ממנו | אבל קטן עליו הפרס | על האיש הענק הזה | הנשיא שלנו לזכויות האזרח | חבל על דאבדין ולא משתכחין |

"אני יליד 1926, בן דור שהולך ונכחד. מעטים מאוד זוכרים את נפילתה וקריסתה הקטסטרופלית של האימפריה השנייה בגודלה בעולם. צרפת, המעצמה האדירה אשר בנתה את מאז'ינו, קו ההגנה המשוכלל ביותר בהיסטוריה, ושעמדו לרשותה צבא וחיל אוויר וצי מלחמה אדירים, הובסה במרוצת שלושה שבועות בלבד, לנגד עינינו המבועתות. לא זו בלבד שהיה זה הולם, אלא שמאז נעשה עולמי רעוע יותר. מושגים כמו נצח, מציאות מובנת מאלוהים וחיים של קבע נשרו מהמילון האישי שלי, אך לעומת זאת, הם קנו להם מקום מרכזי בלקסיקון הישראלי המקודש, וכמו משמשים קוו מאז'ינו וירטואלי. אפשר שהדברים שאני עומד לומר הם קשים, אך לידי הם מהווים פעמון אזעקה לבני ארצי, וזו הסיבה שבחרתי לומר אותם בשפת אמם של ילדי... ונכדי..."

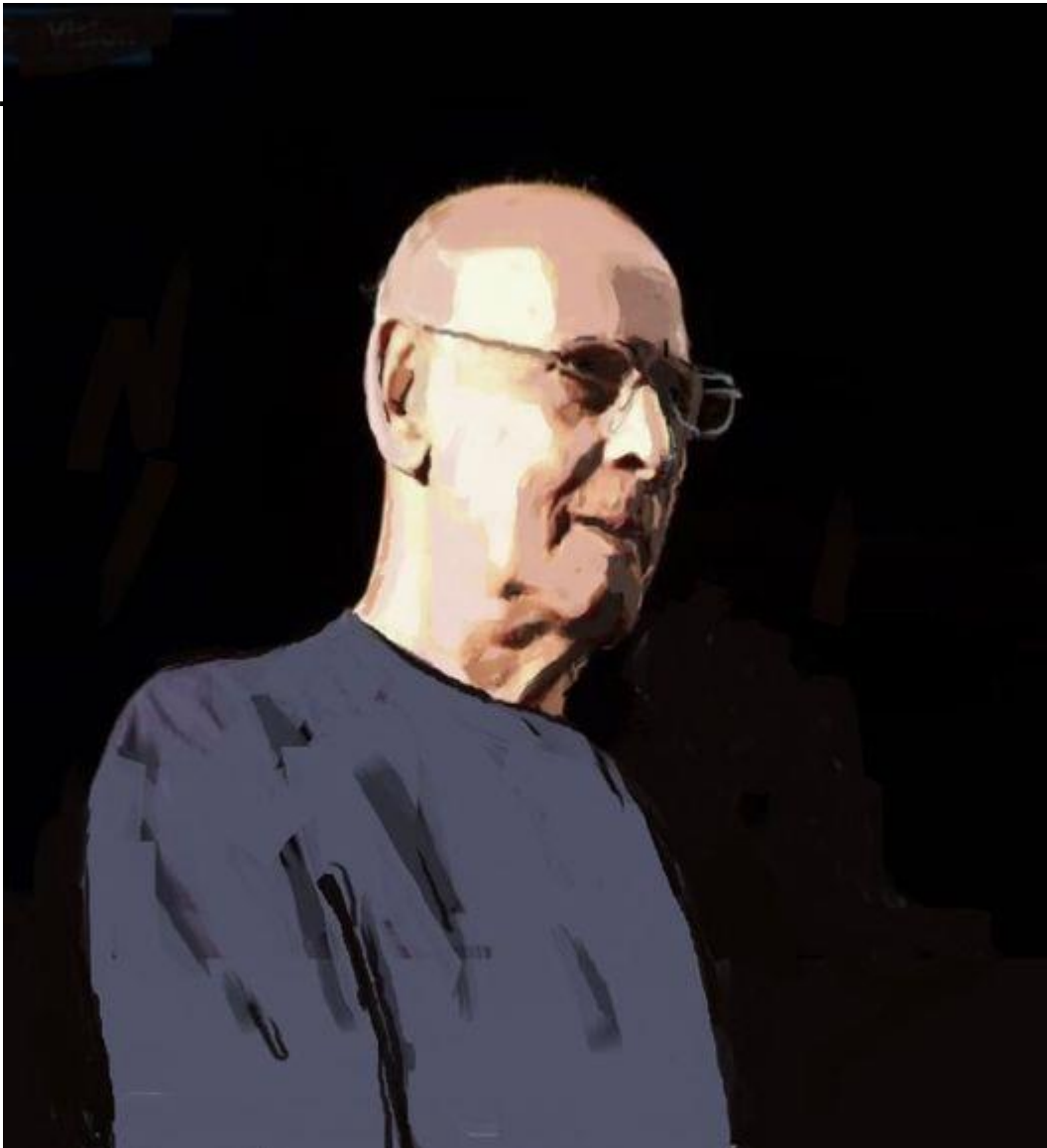
אני סבור כי גם הדת היהודית שרויה במשבר רעיוני ורוחני עמוק עקב התנפצות כל האידיאולוגיות. מבחינה רוחנית הידרדרה הדת בישראל לשפל של בתי-קברות, עבודת אלילים וקיצוניות אפלה. דומה כי ההנהגה הדתית נסוגה כמה מאות שנים אחורה אל עולם של אמונות תפלות ובורות משוועת. הדת אשר השכילה לזרום עם החיים המתפתחים בזכות דמויות מזהירות כמו הרמב"ם, משוועת עתה למנהיגות שתערוך רפורמה יסודית. אותו משבר פוקד גם את המנהיגות המדינית. גמדים אופורטוניסטים צפים מעלה והלב כואב לראות איך העם השלים וגם מוחל למנהיגות מושחתת וכזבנית שחוסמת את דרכם של מנהיגים נאורים בשיעור קומתם של אבא אבן ומשה שרת.

לישראל אורבת סכנה קיומית חריפה, אם המנהיגות הקיימת לא תשכיל להבין שישראל שוכנת לא בצפון השאנן של אירופה אלא במרכז התוסס של המזרח-התיכון המיוסר. אין לנו מקום במזרח-התיכון לאורך ימים לאחר שהמאסנו את עצמנו עליו, לאחר שיום ולילה הדגשנו שהוא מאוס עלינו. כה מאוס. אם לא נמצא פתרון מלבד המקלע והטנק אשר כבר ראינו כמה חסרי ישע הם מול ילד יחף הנושא אבן ביד, אנו עלולים לאבד הכול. מדינת ישראל עלולה להיות תופעה חולפת בדומה לבית הראשון ולבית השני.

האסון הנורא הוא ששכנינו שרויים באותו מצב ביש, להם אין גנדי ולנו אין
בנמצא אפילו מיני-רוזוולט".

**קטע מדברים שנשא סמי מיכאל בהרצאת פתיחה לכנס הבינלאומי של
האגודה ללימודי ישראל באוניברסיטת חיפה**

סמי מיכאל

יושב בבית על כרסה
צופה בסרט טבע מרחיק עדות בערוץ 8.
פתאום המחשבות שלי נמלטות
ממני כמו גורים קטנים של צער
אל חצר בארי השרופה והמשפלת.
והראש הזה שקבר נמצא במקום אחר

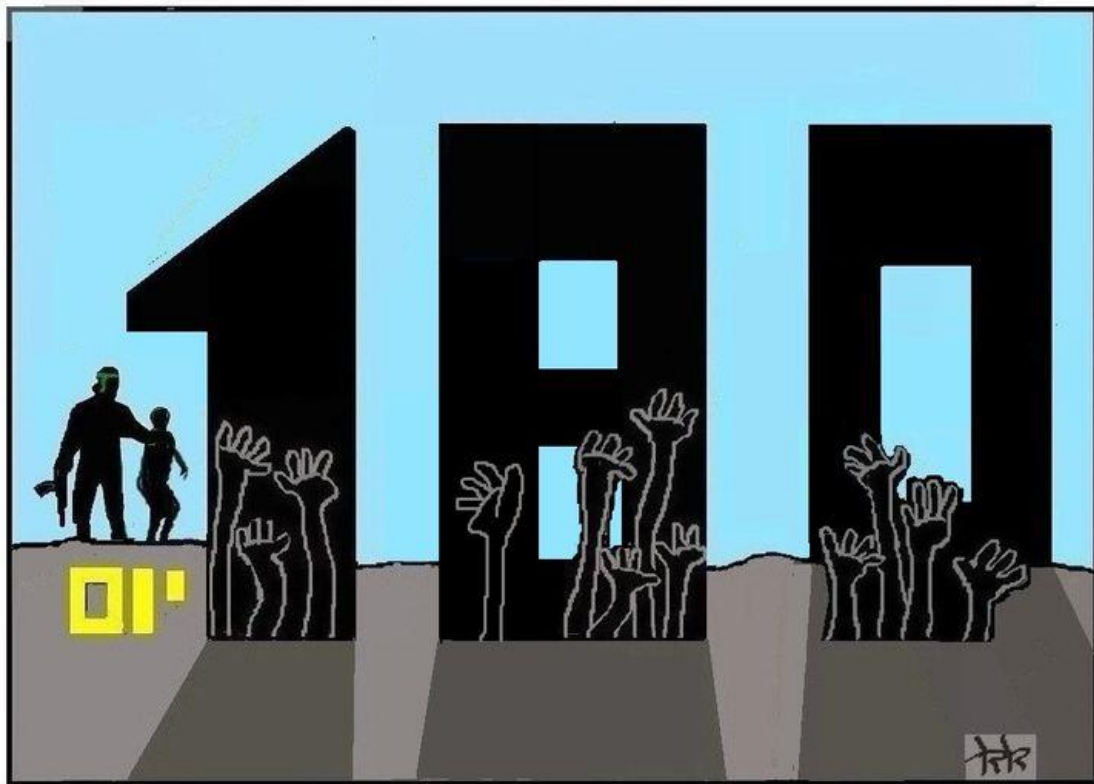
בין דְּבִי קֹטֵב לְקִרְחָוִנִים מִכְחִילִים
נִגְרַר כְּסוּס מִלַּחְמָה סוֹרֵר אֶל גֵּיא הַהֲרִיגָה,
אֶל יוֹתָם וְדִנְיָאֵל מִבְּאֵרִי, וּמַעֲזוֹז מִנְתִּיב הָעֵשָׂרָה,
שְׁהוּרֵיהֶם נִשְׁחָטוּ עַל מִפְתָּן בֵּיתָם כְּשִׁמְבֶּטֶם
הַדּוֹעָךְ מִצִּפָּה לַעֲזָרָה שְׁלֹא תִגִּיעַ. כִּי כָּבֵד מְאַחֵר מָדָם.

מִכָּאֵן מִן הַכֶּרֶסֶה הַנוֹחָה, אֲנִי מִכְרִיחַ
אֶת עֲצָמֵי לַהֲעָרִיץ אוֹתָם בְּשִׁקֵּט,
אֶת עֵז רוּחָם וְאֵיךְ שֶׁאֶסְפוּ אֶת רְסִיסֵי
עֲצָמָם מִהֲרִיסוֹת חַיִּיהֶם שֶׁהִתְרַסְקוּ עַל רֹאשָׁם,
וְשָׁבוּ לִהְיוֹת כָּלִל הָאָדָם, וְאִין בָּהֶם אֶפְלֹ
טָפָה שֶׁל שְׁנָאָה מִמְּאֵרֶת וְצִמְאוֹן לָדָם.

וְרִק הַלֵּב הַמְטַפֵּשׁ שְׁלִי דּוֹאֵב עֵכְשׁוֹ
כְּשֶׁהוּא מִבִּין, כְּמוֹ בְּאִבְחָה חֲדָה שֶׁל חֶרֶב,
שִׁשּׁוּם דְּבָר לֹא יִהְיֶה עוֹד כְּמוֹ שֶׁהָיָה.
כִּי כָּל מָה שֶׁהָיָה קֶדֶם, לִפְנֵי שֶׁהִתְרַחַשׁ
טֶבַח עוֹטֵף הַתְּקוּוֹת הַנִּשְׁחָטוֹת,
כָּבֵד כְּשֶׁלְעֲצָמוֹ לֹא הָיָה בּוֹ מִשְׁהוֹ שִׁשּׁוֹה
אֶת טְפוֹת הַגַּעְגּוּעַ שֶׁלִּשְׁוֹא לֹאֵט עֵכְשׁוֹ כְּמוֹ
שֶׁן אַחֲרֵי שֶׁן מִן הַלֵּב הַמְדַמֵּם בְּכוֹחַ נַעֲקָרוֹת.

מאה ושמונים יום | 134 חטופים חיים ומתים | והעת כנר נגרעת | אולי די

פינת הקריקטורה השבועית: סובל מגסות במעיין

• סמי מיכאל ז"ל

הלך לעולמו בגיל 97 אחד הסופרים הגדולים אשר כתבו בעברית בעשרות השנים האחרונות.

סמי מיכאל נולד וגדל בעיראק ועלה ארצה בגיל 22. מדינת ישראל לא פרשה לפניו שטיח אדום, הוא התגורר בואדי ניסנאס בחיפה וחווה את מצוקות העלייה מארצות ערב.

כשהגיע לארץ הוא כבר היה קומוניסט, וגם בארץ, היה חבר במפלגה הקומוניסטית, ושימש כעיתונאי בעיתון המפלגה בשפה הערבית. ב-1955 הוא עזב את המפלגה, אבל בנפשו ובספריו הוא נתן פתחון פה למדוכאים ולזרים: לעולים מן המזרח, לערבים, לנשים המזרחיות ולבעלי מום. גם בפעילותו החברתית הוא לחם כנגד עוול וחוסר צדק. בשנותיו האחרונות הוא היה יו"ר האגודה לזכויות האזרח, ואחר כך נשיא האגודה.

סמי מיכאל היה אמנם סופר, אבל היה לו מקצוע ארצי: הוא היה מודד מים בשירות ההידרולוגי של משרד החקלאות, וזאת הייתה פרנסתו.

אני קראתי רבים מספריו, ובעיקר אהבתי את הספר שנכתב לבני הנעורים "סופה בין הדקלים" שבו תיאר את חייהם של יהודים וערבים בבגדאד, ובאופן מרגש ומצמרר, הוא תיאר את אירועי ה"פרהוד", הפוגרום הגדול, שבו פרעו הערבים ביהודים בעיראק בשנת 1941.

ספריו ומחזותיו יישארו תמיד כזכר לסופר ואדם חשוב.

• מיכל זנדני:

כאשר תקראו את המשפטים האלה, ההצבעה על מועמדותה של מיכל זנדני כבר תהיה כנראה בסופה. ביום שני התקיימה אסיפה בה נפגשנו עם מיכל, אשר הציגה את עצמה. אני התרשמתי ממיכל לטובה, וקבלתי את המלצת צוות האיתור וההנהלה, אשר הסתמכו על ראיונות, מבדק אצל מומחה, וחוות דעת שהתקבלו.

אני יודעת שלא מעטים היו גם החברים אשר התעניינו באופן פרטי אצל אנשים אשר מכירים את מיכל, או ממקום מגוריה, אלמגור, או מהמקומות בהם היא עבדה, וההמלצות היו חיוביות.

אני מאחלת למיכל ולנו הצלחה, ושתחזיק מעמד עד סוף הקדנציה.

• ערב אוהבי הספר

בשבוע שעבר הודעתי על תכנית להפגיש את כל אוהבי הספרים שבינינו על מנת שכל אחד יוכל להביא ספר שהוא רוצה להמליץ עליו, ולהעביר אותו הלאה, וכל אחד יוכל לקחת אתו הביתה ספר מהספרים המומלצים.

התוכנית עדיין קיימת אבל המועד השתנה:

יום שלישי 16.4 בשעה 17.00 ב"מפגש"

• ציטוט השבוע:

"אופן השימוש שלנו במילים, מעצב את סביבתנו החברתית"

הרב יונתן זקס בדרשה לפרשת השבוע "תזריע"

שבת שלום

מי ייתן ותשוב היימונט קסאו הקטנה בשלום הביתה,

מי ייתן וישובו כל החטופים והחטופות הביתה,

מי ייתן וישובו כל המפונים הביתה,

מי ייתן וישובו כל חיילינו הביתה,

מי ייתן וישרור שקט.

ולכל חברי המוסלמים אני מאחלת: רמדאן כרים.

ונאמר: אמן!

תמר וולפין

פורים תשפ"ד - מרץ 2024

חברי וחברות קהילת ואהבת, פורים שמח!

אני (אלישע) גדלתי בקיבוץ בגליל העליון, מרחק הליכה מנהר הירדן. הגאווה הגדולה שלנו היה מטע האבוקדו הקסום והחלוצי. היינו בין הקיבוצים הראשונים שגידלו אבוקדו, וזה היה כמובן הרבה לפני שהאבוקדו הוכרז כ"מזון-על". מאז, הספיק ה"זהב הירוק" להדיח את המלכה הכתומה של הייצוא הישראלי לאירופה - "תפוזי יפו" (Jaffa oranges).

הרבה מים זרמו בירדן, ובין קטיף לקטיף פרצו מלחמות ונחתמו הסכמי הפסקת אש, וגם כמה הסכמי שלום. אבל דבר אחד לא השתנה: העצים הירוקים הללו, עם העלים הרחבים והנדיבים, מעולם לא אכזבו.

וכך, בעולמנו הפשוט, לא חסר לנו דבר. נהגנו להניח פרוסות של "לחם אחיד" על תנורי הנפט בחדר הקטן, ואז למרוח עליהם שכבה דקה של מרגרינה (כן, כן, אני יודע... מרגרינה... אבל זה מה שיכולנו להרשות לעצמנו באותה תקופה), ומעל המרגרינה אבוקדו. הרבה הרבה אבוקדו. ומעל האבוקדו, לימון. הרבה הרבה לימון (את הלימונים קטפנו מהעץ שבגינה, כמובן).

ובינתיים עוד מים זרמו בירדן, ובין קטיף לקטיף פרצו עוד מלחמות, ואחת מהן הייתה נוראה מכולם! למעשה, היא עוד לא הסתיימה.

תושבי הקיבוצים העיירות והמושבים פונו מהגליל העליון ופוזרו בכל הארץ ועד היום הם חיים כפליטים במדינתם. רבים עזבו בית, מטע, שדה ועסק. חלק מהבתים נהרסו וגם השלום וגם השיבה הביתה כלל לא נראים באופק.

המים ממשיכים לזרום בירדן, ועצי הפרי ממשיכים להניב פירות. חקלאים אמיצים, לפעמים בעזרת מתנדבים מכל קצוות הארץ, ולפעמים לגמרי לבד, עמלים לקטוף את הפרי, תוך שהם מסכנים את חייהם, רק כדי להביא מעט פרנסה הביתה.

השקית החומה שהגיעה אליכם, מגשימה שתי מצוות - מצווה יהודית ומצווה ציונית-ישראלית-אנושית: מצוות משלוח מנות (עם שני סוגי מאכל ושני סוגי ברכות - על פי המסורת היהודית), ומצוות תמיכה באחינו החקלאים (האבוקדו הוא מכפר יובל), שמתעקשים להמשיך לעבד את אדמותיהם ולהתפרנס מעמל כפיהם.

אחרי שהאבוקדו התרכך, צריך לחתוך את הפרי לחצי, ובעזרת כף להוציא את התוכן מהקליפה. למעוך, להוסיף קצת מלח והרבה לימון. אפשר גם אבקת שום. לקלות כמה לחמים (לא חייבים על תנור נפט...), למרוח עליהם חמאה, ומעל החמאה שכבה נדיבה של אבוקדו. אני ממליץ בחום על המסורת הקיבוצית שלי: להרתיח מים ולהכין כוס תה - רצוי חזק, עם קצת חלב - ולשבת, לבד או עם חברים/משפחה, ופשוט להתענג.

אם אתם יושבים לבד, אפשר לעצום את העיניים ולדמיין את ההרים הירוקים של הגליל העליון.

אגב, הברכה על אבוקדו היא "...בורא פרי העץ" והברכה על אוזן המן היא "...בורא מיני מזונות".

מי ייתן, ועד שהאבוקדו יתרכך, יתרכך גם הלב הקשה של האויב, וישובו כל החטופים והחטופות לבתיהם, ישובו כל המפונים לקיבוציהם, מושביהם ועיירותיהם והחיילים והחיילות ישובו לחיק משפחותיהם. בירדן יזרמו מי הגשמים ועצי האבוקדו יניבו עוד ועוד ממזון-העל הירוק והנפלא.

בברכה,
קהילת ואהבת

Purim 5784 - March 2024

Members of Veahavta, Happy Purim!

I (Elisha) grew up on a kibbutz in the Upper Galilee, walking distance from the Jordan River. Our greatest pride was our magical and pioneering avocado grove. We were among the first kibbutzim to grow avocados, and this was of course long before avocados were declared a "superfood". Since then, the "green gold" ousted the orange queen of Israeli export - "Jaffa oranges". A lot of water flowed in the Jordan river, and between one harvest and another, wars broke out and cease-fire agreements were signed. But one thing never changed: these green trees, with their broad, generous leaves, never let us down.

And so, in our simple and humble world, we lacked nothing. We would place slices of bread on the kerosine stove in our living room, spread a thin layer of margarine on them (yes, yes, I know...margarine...but that's all we could afford at the time), and avocado on top of the margarine. Lots and lots of avocado. And on top of the avocado, lemon. Lots and lots of lemon (the lemons came from the tree in our garden, of course).

Time passed and more water flowed in the Jordan, more avocados were picked, and more wars broke out. but then came the worst of them all! In fact, it is not over yet.

The residents of the kibbutzim, towns and moshavim were evacuated from the Upper Galilee and scattered all over the country, and to this day they live as refugees in their own land. They left homes, groves, fields and businesses. Some of the houses were destroyed and neither peace nor returning home are in sight.

The water continues to flow in Jordan, and the fruit trees continue to bear fruit. Courageous farmers, sometimes with the help of volunteers from all over the country, and sometimes completely alone, toil to pick the fruit, risking their lives, just to provide for their loved ones .

The brown bag that was brought to you fulfils two mitzvot - a Jewish mitzvah and a Zionist-Israeli-human mitzvah: the mitzvah of Mishloach Manot (with two types of food and two types of blessings - in accordance with Jewish tradition), and the mitzvah of supporting our fellow Israeli farmers, who insist on continuing to work their lands and earn their living (these avocados are from Kfar Yuval, on the Lebanese border).

After the avocado has softened, cut it in half, and with a spoon remove the contents from the skin. Mash, add a little salt and a lot of lemon. You can also use garlic powder. Toast some bread (you don't have to use a kerosene stove...), spread butter on them (not margarine!), and then a generous layer of avocado. If you follow my kibbutz tradition, boil water and make a "nice-cup-a-tea" - preferably strong, with some milk - and sit, alone or with friends/family, and simply enjoy (as we did)!

If you are sitting alone, you can close your eyes and imagine the majestic green mountains of the Upper Galilee.

By the way, the blessing over the avocado is "...boreh pri ha'etz" and the blessing over the Hamantaschen, "...boreh minei mezonot".

Hopefully, by the time the avocado softens, the enemy's cruel heart will also soften, and all those kidnapped will return to their homes, and all the evacuees will return to their kibbutzim, settlements and towns, and the soldiers will return to their families.

In the Jordan river, rainwater will flow abundantly, and the avocado trees will produce more and more of their wonderful green superfood.

Happy Purim,
Kehillat Veahavta

מזל טוב

להולדת הבת הבכורה
לגליל וסיון רוזנקרנץ
נכדה לדורית ואבי

שהצטרפו למועדון הסבים והסבתות

שפע ברכות
לכל בני המשפחה.

אנו מאחלים לכם שתגדלו אותה
באושר, נחת והרבה אהבה

מתחילים להרגיש פסח באוויר
יש פסטיבל אביב בשבת

אז מה תכננתם לשבת הקרובה?

מוזמנים להגיע ליריד יד שניה אביבי צבעוני ומלא במציאות שוות
כלי בית/ צעצועים/ בגדים ועוד!

ארגנו לכם גם כמה שעות של רוגע עם פעילות שווה לילדים
שתוכלו להתפנק בשמש עם כוס יין טובה 🍷 ולהנות ממוסיקה טובה באוירה
קיבוצית. 🐎

גם לאוכל דאגנו והשנה ילדי שנת הבר מצווה מארגנים לכם דוכנים משלל
ארצות וטעמים-בואו לפרגן ולהנות על הדרך 🍿🍷🍕

נתראה במשק ילדים

פסטיבל אביב
בכפר הנשיא

✦ דוכני יד שניה מגוונים ובמחירים שווים!
✦ דוכני אוכל ממגוון ארצות וטעמים
✦ בר יין הבית כרם "תל רומן"
✦ פעילות ג'אלינג לילדים
✦ מוסיקה ואוירה

שבת 6.4 החל מ-11:00
משק ילדים כפר הנשיא-הכניסה חופשית

שירי מלחמת חרבות ברזל

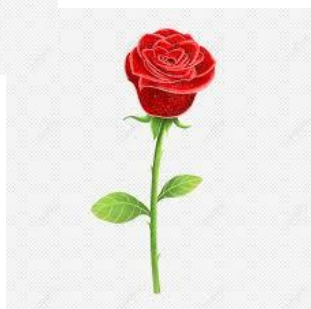
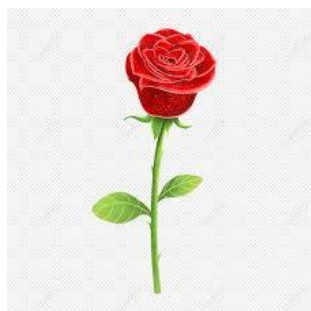
הזמר והיוצר ישי ריבו, הוציא שיר חדש שעוסק בכאב וצמיחה "פורחים לשובם".

"חברים אהובים, מרגש אותי מאוד לשתף אתכם בשיר חדש, שעבורי - ממש כמו התקופה האחרונה - נושא בתוכו את הכאב אבל גם את הצמיחה. את האין, אבל גם את היש. ומעל לכל את האמונה שהכל עוד יתהפך לטובה", אמר ריבו.

הוא הוסיף "ראש חודש אדר היום, ובחוץ תחילתו של אביב מלבלב, הלוואי וכל מה שקמל יפרח שוב. ושבקרוב נשיר שיר חדש של גאולה שלמה."

פורחים לשובם

מילים ולחן: ישי ריבו

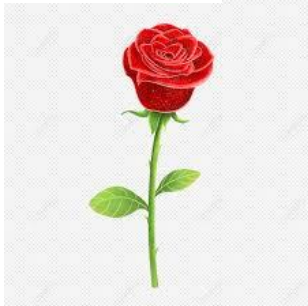
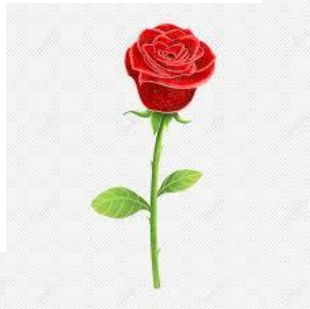
כל הדמעות הכאב
שבקעו מהלב
עוד יצמיחו עולם
שדות פרדסים של אמת
כלנית ושקד
יפרחו לשובם

כל מה שעברנו
בדרך גם טעינו
אבל בסוף למדנו
שלא נוכל לבד

כל מה שידענו
התברר שלא ידענו
ואיך מיום שמחתנו
אין לנו רגע דל

כל הדמעות הכאב
שבקעו מהלב
אז יצמיחו עולם
שדות פרדסים של אמת
כלנית ושקד
יפרחו לשובם

בוקר שמיני עצרת
בו הזמן עצר מלכת
שועלים חיבלו כרם
לקחו ת'גוף אך לא תצלם
ואז תוך כדי ההלם
הרבנו טוב הגדלנו חסד
גם ברזל וגם חרב
ותפילות בבית כנסת

עד שכל הדמעות הכאב
שבקעו מהלב
לא ישובו ריקם
לא לא
שדות פרדסים של אמת
מפוחית ופסנתר
ינגנו את בואם

היום תאמצינו
היום תברכינו
היום תגדלנו תדרשו לטובה
היום תכבדנו
היום תלבבנו
היום תמלטנו תמלטנו מכל רע

היום תרחמינו
שמור על חיילנו
השב את שבויינו
המצא לנו נחמה

עד שכל הדמעות הכאב
ששרפו את הלב
יצמיחו עולם
שדות פרדסים של אמת
כלנית ושקד
עכשיו פורחים לשובם

5.4 אריה וולפין

איציק חן

ליב מעין

6.4 גיורא שיינגזיכט

שאול וולפסון

סמדר שטרית

7.4 מעין לבני

אביב מור

8.4 נטע גדיה

9.4 תהילה בר אילן

10.4 רותם הלפר

שלומי אלאני

ים גבאי

ראיון לשבת

במפגש חברותא השבועי של זקני השבט עם צילה בן רשף, גם סמי, דינה ואני משתתפים פעילים. אני שומעת את סמי מדקלם פואמות אנגליות, שג'וליה מכירה, מדקלם בע"פ עם לילה שזוכרת ונהנית, כאילו למד איתם בכיתה שם, בבית הספר באנגליה וכולם צוחקים ויש שם נוסטלגיה, ואני משתוממת. מה יש לסמי אוחיון הזה עם השירה האנגלית? והוא יודע המון, משחזר היסטוריה עם מאיר ריינס אפילו. ומביא לחברותא חוויות אישיות מהעולם הגדול. הסתקרנתי והחלטתי להקשיב מקרוב, לשמוע - והסיפור מרתק - ממש.

בשבילכם ועבורינו - וואוו של סיפור.

שושנה ש.

ראיון עם סמי אוחיון. / ראייה וכתבה כלשונו: שושנה שרקי

נולדתי במרוקו בעיר קזבלנקה בן יחיד וארבע בנות.

מתי עליתם ארצה?

עלינו ארצה ב-1955. אבל לא כמו כל או רוב יהודי מרוקו, עלינו לקיבוץ. כל המשפחה הגיעה לקיבוץ נאות מרדכי – אמא, אבא, אני ושלוש אחיות. אחת נולדה בארץ. חיינו חיים נפלאים במשך כמעט שנה עד שאמא שמעה שאוכלים שם חזיר. זה היה ביום שישי והיא התחילה פשוט לרוץ לכיוון חלסה. נכנסה לאמוק כזה. מישוהו שעבד עם אבא במטע, ראה אותה וסיפר לאבא, ואבא נסע מהר עם האופניים, תפס אותה, ושאל אותה: לאן את רצה? היא ענתה לו אני לא נשארת בסדום ועמורה הזה אפילו דקה!

הוא אמר לה: אבל יום שישי, אין עם מי לדבר, חכי עד יום ראשון ונראה. באמת חיכינו עד יום ראשון, וביום ראשון בערב כבר היינו בחצור הגלילית.

למה בעצם הגעתם לנאות מרדכי? רציתם להגיע לקיבוץ?

כן, אבא מאוד אהב את הרעיון. והוד אבריאל שהיה שגריר ישראל באיטליה, הוא מנאות מרדכי, והוא היה שליח בקזבלנקה והוא פגש את אבא והדליק אותו על הרעיון.

בחצור הגלילית חיינו השתנו מהקצה אל הקצה. אבא היה נגר רהיטים מאוד מאוד מוצלח במרוקו, בחברה מאוד גדולה לרהיטים איטלקים. בהתחלה לא הייתה לו עבודה בחצור, למי הוא יעשה רהיטים? גם לא היו לו הכלים. היו לו כמה כלים שהוא הביא ממרוקו, אבל לא היו מכונות ולא הייתה עבודה. הוא עבד בעבודות 'דחק' כשלא ירד גשם, כאשר ירד גשם לא עבדו. כאשר לא ירד גשם הם עלו במעלה חצור, בין חצור לראש פינה - שם היו עצים ושם היו חופרים.

יש בדיחה כזו: קבלן של קרן קיימת מצלצל לסוכנות היהודית שהיא המעסיקה ואומר לה תשלחו לי בבקשה 20 טוריות. ענו לו: אין לנו. בינתיים שהפועלים ישענו על העצים.

העבודות היזומות האלה או כמו שזה אז היה נקרא עבודות 'דחק', נותנים לעובדים כמה גרושים שיהיה להם לקנות לחם וחלב. יש לי זיכרון מהתקופה הזאת - שאבא ואמא ערים בבוקר והם מסתכלים דרך החלון החוצה. ואמא מתפללת שלא ירד גשם, כדי שאבא יוכל לצאת לעבודה ולהביא כמה גרושים.

עברו כמה חודשים טובים, אבא השיג עבודה בחוקוק בתור נגר. הוא היה מתקן כיסאות שולחנות... הייתה להם נגריה והוא התחיל להרגיש בבית. גם שם לא היה כסף לשלם לו, אז היו משלמים לו בפרודוקטים. הוא היה נוסע ביום ראשון חוזר ביום שלישי, נוסע ביום רביעי וחוזר ביום שישי ומביא עופות, תפוחים ועוד כל מיני.

אחרי כמה זמן הוא התארגן עם עוד חבר - הם הקימו נגריה והתחילו לעבוד בחצור. הם היו הנגרייה הראשונה בחצור ומאז הוא התפתח ועבד עד סוף חייו.

פרוספר אוחיון הנגר! אין מישהו שלא הכיר אותו, בעיקר בראש פינה כי אלה אנשים שהיו יכולים להרשות לעצמם.

אני בינתיים סיימתי בי"ס יסודי בחצור, ונסעתי ללמוד בנהלל בבית ספר חקלאי. צביקה חקלאי מראש פינה למד איתי בכיתה. סיימתי שם את בית הספר והתגייסתי לצנחנים.

אחרי שנתיים וחודשיים השתחררתי והלכתי ללמוד בבית צבי ברמת גן בבית ספר לאומנויות הבמה. אני הייתי בין התלמידים הראשונים אולי היחידים באותה תקופה שהתקבלתי ל"הבימה". בסוף השנה השניה, לפני שסיימתי שנה שלישית, הייתי על גג העולם. תארי לך ילד מחצור הגלילית ב"הבימה".

סיפור:

שם ההצגה היה "חג הסנדלרים" ואני השתתפתי. היה לי תפקיד קטן, מעין סטטיסט מתקדם. בהצגה השתתפו שרגא פרידמן וליה קניג. הם היו בתפקידים הראשיים ושרגא פרידמן היה פותח את ההצגה בזה שהוא מגיע ליד באר דמיונית, היה כאילו שואב מים וצועק: איפה כל הזנות וכל הנבקנים שכל היום אוכלים לחם חסד? איפה אתה HODG? ואתה FURK? אלו היו שמות השוליות שלו. כבודי היה FURK, ופתאום יום אחד באמצע ההצגה, שרגא פרידמן מגיע לבאר, עושה את התנועה של הכאילו שואב מים, ומקבל בלאק אוט! כלומר, הוא לא יודע מאיפה הוא בא, לאן הוא הולך ומי הוא. ואני סטודנט של סטניסלבסקי, שם לימדו אותנו שהפרטנר זה הדבר הכי חשוב וההצגה זה הדבר החשוב ביותר וההצגה חייבת להימשך. לא חשוב מי אתה, אתה צריך לעזור. אני עומד מאחורי הקלעים, מנסה להיכנס ולא יכול כי הקיו שלי: איפה אתה HODG? ואתה FURK? לא מגיע. אבל מכיוון שלא אומרים את זה ואני לא יכול להגיד את זה, אני לוחש לדודו, שגם היה באחד התפקידים הראשיים, "דודו תעשה משהו". והוא אומר לי "מצידי שימות!"

ואני, לא הייתה לי ברירה, נכנסתי לבמה לעיני כל הקהל ואומר לו: אדוני אתה צריך לקרוא לכל הזונות ולכל הנבונים שיקומו כדי שההצגה תתחיל. ממש ככה והוא התאושש ממש פתאום וצעק: איפה כל הזונות וכל הנבונים? ואז אני בא וממשיך, וההצגה ממשיכה והכל בסדר. סוף מערכה ראשונה.

בסוף המערכה הוא בא אליי והכניס לי סטירה כזאת שצלצלה לי כמה ימים. אני נעלבתי ואיימתי לצאת מההצגה. הוא כעס עליי שאני ביישתי אותו בפני הקהל. הוא היה קצת בגילופין ואני כעסתי מאוד ורציתי לעזוב את ההצגה. "אני הולך הביתה".

והבמאי האנגלי - דיוויד וויליאמס - בא אליי ואמר לי don't you know the show must go on מה שאני אמרתי לעצמי וכמובן המשכתי וההצגה נגמרה. פרידמן מת באמת כמה הצגות אחרי.

לי היו חלומות גדולים. ניגשתי יום אחד לשמוליק עומר, מנכ"ל "הבימה" ואמרתי לו: שמוליק, נמאס לי מבית הזונות הזה, כי ראיתי את הפוליטיקה פתאום. כבר הייתי בשנה שלישית. הייתי בן 20 ומשהו כשהתחלתי. בגיל 21 התחלתי רשמית לעבוד ב"הבימה", אבל ראיתי שהכל פוליטיקה. תמיד הוותיקים הם אלה שקובעים איזו הצגה תהיה ואנחנו שתיל א' או עץ ב'. והוא אומר לי תגיד לי אתה מטומטם? אתה יודע שאתה המרוקאי הראשון ב"הבימה"? תאכל חרא כמה שנים ואתה עוד תהיה גדול אבל צריך סבלנות.

אמרתי לו לא! תן לי המלצה ל-actors studio בניו יורק - סטודיו של שחקנים. זה מקום שפול ניומן ואשתו, ואליה קזאנה הבמאי הגדול, ומרלון ברנדו, הסתובבו שם. קיבלתי המלצות והגעתי לשם. התחלתי ללמוד וסיימתי את הלימודים. לפני שהתקבלתי הייתי צריך לעבור מבחן באנגלית, והייתה לי חברה שהייתה פרופסור לאנגלית והיא לימדה אותי והכינה אותי לבחינות. התקבלתי וסיימתי 3 שנים בבית הספר בניו יורק. ואז ניסיתי להתקבל בתור שחקן, והעיר ניו יורק היא עיר שיש בה מספר שחקנים כמו חצי מדינת ישראל, או כמו כל העיר תל אביב.

הייתי הולך לאודישן בשביל תפקיד שצריך להגיד "אדוני המלך זה עתה הגיע מברק עבורך" והיו קופצים על התפקיד הזה 50 או 100 איש, כולם גבוהים ממני, יפים ממני שיודעים להוציא אש מהאף. לא היה לי סיכוי. למדתי במגמת בימוי וחשבתי שאני לא אתחיל בתור במאי אלא בתור שחקן כי יש לי קצת ניסיון. ואז יום אחד הסתכלתי בלוח המודעות בבית הספר וראיתי שיש קורס באוניברסיטת ניו יורק שמלמדים אנגלית באמצעות תיאטרון. קורס של שנה לבוגרי ה-actors studio. משהו בחושים שלי אמר לי - לך על זה. הלכתי על זה וסיימתי את הקורס. ואז התחלתי ללמד סינים והיספאנים אנגלית באמצעות תיאטרון. זה הלך די יפה אבל אחרי שנתיים אמרתי לעצמי - סמי לא בשביל זה באת לאמריקה. אתה באת לאמריקה כדי להגיע להוליווד, להיות במאי. ואז שמעתי על חברה שנקראת greater talent network זאת חברה שמתעסקת ביחסי ציבור.

כשהתקבלתי לעבודה הרגשתי שאני צריך נישה משלי. היו עשרות עובדים שם ולכל אחד הייתה את הנישה שלו. אמרתי לעצמי שאני חייב נישה שתהיה שלי והחלטתי שאני לוקח סופרים יהודים. גם הייתה ההתמחות שלי לא התמחות אבל ידעתי ספרות אנגלית, ספרות יהודית, ובעיקר היה בראש שלי אייזיק בשביס זינגר, שאליו כיוונתי. ובאמת התקבלתי והתחלתי לעבוד והתחלתי לארגן סופרים יהודים - נורמן מיילר ואייזיק בשביס זינגר. דיברתי איתם בטלפון אמרתי להם שאני עובד בחברה שנקראת greater talent network והייתי רוצה לייצג אותם וכמובן הם אמרו כן, כי מה אכפת להם שמישהו יזיז את התחת שלו וימצא להם עבודה ב-50 אלף דולר או ב-100 אלף דולר. הרצאה פה הרצאה שם. התחלתי עם בשביס זינגר חזק וסידרתי לו הרצאות במתנ"ס עם יהודים ממכללות, אוניברסיטאות יהודיות, ומכללות כלליות וזה היה די מוצלח. יום אחד סידרתי לבשביס זינגר עבודה שהוא כאילו מרצה בפני אנשים שרוצים להיות סופרים. זה היה ב-Catskills בניו יורק שם התחילה ועדיין הייתה פריחתו של התיאטרון האידי והתרבות היהודית. כל היהודים היו בקיץ נוסעים לשם כי זה נמצא במקום פסטורלי והיו שם מחנות של נופשים יהודים ובאו לשם קומיקאים יהודים מרכז תרבותי יהודי.

אז סידרתי לו להיות מרצה או מנחה לכתיבה שישי-שבת-ראשון - שלושה ימים.
 אספתי כ-10 אנשים, כל אחד שילם סכום נכבד, אייזיק בשביס זינגר היה ידוע
 אז וכמה שנים אחר הוא גם זכה בנובל.
 הוא התחיל את ההרצאה שלו בזו הלשון:

So you came here to become a writers, right?
 If I were you, I wouldn't be coming to a lecture about writing,
 I will be sitting at home writing .

צודק לחלוטין אבל לא ככה מתחילים הרצאה בשביל מי ששילמו יותר מ-500
 דולר כל אחד. הוא היה טיפוס.

עברו כמה שנים ואני התפתחתי בעבודה הזאת.
 לנורמן מיילר גם סידרתי קצת עבודות. סטודנטים אהבו אותו.
 הוא כתב את The naked and the dead ב-1948 The army of the night
 וקיבל פרס פוליצר על American dream שגם הייתה הצגה.
 אחר כך זה התפתח לקצת פילוסופים וקצת אנשי תיאטרון. פיתחתי כי
 התיאטרון לא היה כל כך מפותח. לקחתי כמה שחקני תיאטרון והתחלתי
 להעסיק אותם. עבדתי בחברה הזאת קרוב לשבע שנים. הייתי בניו יורק בסה"כ
 17 שנים.

אני מתחיל לנסות לביים. הג'וק נשאר לי. לא יכולתי לעזוב את זה. כתבתי
 מחזה ללאו טולסטוי וסוניה אשתו. התנדבתי לביים אותו ולהפיק אותו בתיאטרון
 שמצאתי. העלנו שלוש הצגות לחברים וידידים ונגמר. אני ועוד כמה אנשים
 ששמו כמה גרושים, פשטנו את הרגל ואני ברחתי לאנגליה מנושיי.

לאנגליה הגעתי תפרן לחלוטין. אני זוכר שהגעתי לרכבת לויקטוריה סטיישן
 ומישהו הגיש לי פלייר קטן שבו כתוב "לינה וארוחת בוקר במחיר סביר" ואני
 חשבתי על רעיון. לקחתי את הפלייר, נסעתי למקום וביקשתי להיפגש עם
 הבוס.

הבוס אמר: "זה אני. מה אני יכול לעזור לך?"
אמרתי לו: "יכול להיות שאנחנו יכולים לעזור אחד לשני".

"מה אתה יכול לעשות בשבילי?"

"אני יכול לגרום לכך שהרבה אנשים יבואו לכאן, למקום הזה שלך. צעירים, תרמילאים כמוני ואני אקבל ממך כמה פאונדים ואל תדאג יהיה בסדר אני טוב בעבודה הזאת".

היה לי מושג איך לפתח דבר כזה ואיך לפרסם. עבדו שם אנשים רק כדי שתהיה להם פינה לישון ומה לאכול, ואני החלטתי שאני אדליק אותם. אני אשלם להם פי שתיים ממה שהם קיבלו עד עכשיו מהבוס שלי והם יעבדו עכשיו בשבילי. וככה זה היה עד שהמקום התמלא לחלוטין, ואז התחלתי לשכן אנשים בין המיטות על הרצפה, ועשיתי הון תועפות. אחד ממקורות ההכנסה שלי שלא צפיתי אותם היה ככה: אתה בא למקום, נרשם, משלם מה שצריך, מקבל סדין, שמיכה... כמו אכסניית נוער רק לא לנוער. אנשים שהגיעו היו יותר מבוגרים קשיי יום, אבל שם אתה יכול להרוויח את ארוחת הבוקר בחינם, אני גם פתחתי שלוש ארוחות ביום. הקמנו שם מסעדה. עבדתי שם שנתיים מקור ההכנסה הלא צפוי והמשמעותי היה שאנשים קיבלו מפתח לחדר והם היו צריכים לשלם חצי פאונד על המפתח ואז הם מקבלים אותו בחזרה, אבל אף אחד לא זכר שהוא שילם חצי פאונד, והכסף הזה נשאר אצלי. אחרי שנתיים נמאס לי. יום אחד הופיע איזה אמריקאי שראיתי שהוא מבין עניין, מטייל בעולם, רואים שיש לו כסף, הוא לא מחפש את ארוחת הבוקר, והצעתי לו למכור לו את הג'וב שלי. אמרתי לו תראה, אני עושה ככה וככה, אני רוצה לעשות איתך עסקה - תקנה את הג'וב שלי. אמרתי לו שזה כמובן תלוי בזה שהבוס שלי יסכים, כי אני לא יכול למכור לך מה שאין לי. אמר לי יאללה, הלכתי לבוס.

אני תפסתי את הפרינציפ, אני כבר שומע קולות שאומרים לי בוא, והנה מה שאני מציע והוא אמר: רעיון טוב, לך על זה. הוא באמת אהב אותי, הייתי כמו בן שלו. מכרתי את המשרה שלי ונסעתי לאירלנד.

הגעתי לאירלנד מתוך אינטואיציה, לא מתוך ידיעה מה מחכה לי. פשוט נסעתי צפונה מלונדון, לקחתי מעבורת לבלפסט, ואני כמובן לא חסר לי כסף, אני מטייל, ישן במקומות סבירים עם ארוחת בוקר וממשיך לטייל.

יום אחד הייתי כבר במלון, יצאתי לטייל, וקרה לי מקרה כמו באגדות - ירד גשם קליל ואני הולך ופּתאום קשת בענן. ואני מסתכל שמאלה לוואדי רואה רועה עם כבשים שמחלל להם. כאילו תמונה מתוך אגדה, ואני מרים את עיניי לשמיים ואני אומר באנגלית Thank you lord for making me alive ופּתאום אני אומר לעצמי - סמי מה אתה מדבר איתו באנגלית? צחקתי ואז באותו רגע החלטתי שאני חוזר לניו יורק To face the music להגיד לכל החבר'ה האלה הנושים - מה שהיה - היה. אני מוכן להתחייב לסכום מסוים, לא גדול. אני אתחיל לעבוד וכל פעם שיהיה לי, תקבלו עוד סכום. וכדאי שלא תוותרו על הרעיון הזה כי לא יצא מזה כלום. וככה היה וחזרתי לניו יורק והתחלתי לעבוד במחנות קיץ שאני ארגנתי לילדים ונערים שוחרים אומנות הבמה ואני הייתי מארגן מכל ה-East Coast תלמידים מוכשרים. הייתי הולך לבתי ספר עושה אודישנים. כל הקיץ התעסקתי רק איתם, הם היו כמובן משלמים טוב והתחלתי לעסוק שם בתור במאי. ביימתי אותם, עשיתי הצגות על חנה סנש, כנר על הגג, אוקלהומה הרבה מחזות מוזיקליים. אחרי שנתיים שלוש נמאס לי.

גרתי בניו יורק, בקיץ גרתי בהרים במחנה קיץ.

שתי קבוצות, כל קבוצה חודש וכל קבוצה עושה ארבע הצגות - כל שבוע הצגה. הייתי צריך להתגנב לחדרים שלהם ולקחת אותם באמצע הלילה לעשות חזרה כדי שהמדריכים האחרים לא יראו אותי. צריך להספיק הרבה זו הצגה כנר על הגג, ההורים באים, יש צילומים, יש תזמורת, וההורים כמובן נותנים לי טיפים בנוסף לתשלום שקיבלתי מהתלמידים. ההורים שלהם מסתובבים עם אגו - הבן שלהם כוכב ההצגה.

אני גר בניו יורק ועובד ב-greater talent network ואני גר עם חבר טוב שלי שאשתו ושני הילדים שלו נסעו לארץ. הוא ביקש ממני לבוא לגור איתו. הילדים למדו שנה בכפר בלום. האישה עשתה פוסט דוקטורט באוניברסיטת תל אביב. הייתה דוקטור למשפטים. ויום אחד הם חזרו ואנחנו חיכינו להם בשדה התעופה, ודבר ראשון שקרה כשהבן והבת ירדו מהמטוס - הבן ניגש אליי והוא אומר לי "סמי you are a שמוק". אני שואל אותו אריק למה אמרת את זה? הוא ענה לי: "אתה עזבת משפחה כל כך נפלאה בשביל לבוא לגור בניו יורק?" ופתאום הרגשתי שקיבלתי פטיש של 40 קילו בראש. חודש אחרי זה הייתי בארץ. האחיות שלי אימצו אותם. יש לי אחות בחולתה שאימצה את הילדים, רינה שגרה בהרצליה אימצה את האמא.

חזרתי ארצה וזה היה הדבר הכי טוב שעשיתי כל החיים. זכיתי להיות עם ההורים שלי בחמש השנים האחרונות לחייהם.

חזרתי לארץ הייתי אצל ההורים שלי בבית וחיפשתי עבודה. לא יודע מה לעשות עם עצמי. אני כבר בן 40 פלוס, אף אחד לא מכיר אותי, 17 שנה לא שמעו ממני, אף אחד לא זוכר לי את "הבימה". בשבילם אני סמי או חיון. כדי לא להשתעמם התחלתי לעבוד בגגות ברעפים. אבא שלי עוד עבד בנגריה.

יום אחד פגשתי מישהי, סיפרתי לה על עצמי והיא אמרה: "אני מכירה הרבה מקומות שמחפשים במאי. ברגע שאני אשמע אני אדבר איתך". ובאמת אחרי כמה חודשים היא מתקשרת אליי ואומרת לי בצפת מחפשים במאי במתנ"ס. אני נוסע לצפת, מקבל את העבודה, חוזר לחצור ובדרך אני מתהפך עם האוטו. משאית שבאה נוסעת לכיוון צפת, אני לכיוון ראש פינה, והמשאית חותכת את הסיבוב ויש לי ברירה - או להתנגש בה או לשבור לתוך ההר. שברתי לתוך ההר, אבן נכנסה דרך הדלת השמאלית ושברה לי כמה צלעות, דפקתי גם את הראש ואת הברך. ואל תשאלו אותי איך הצלחתי לצאת מהאוטו ולהגיע לצפת בטרמפ. אני מגיע לבית חולים עם שלוש צלעות שבורות, ראש מדמם ורגל דפוקה לגמרי, ואז אני אומר לנהג שנותן לי טרמפ: "תעשה לי טובה קח את המספר של אבא שלי תגיד לו שאני בבית חולים".

הוא מתקשר אליו ואבא שלי בא עם עוד נהג. בדרך הם ראו את האוטו שלי בהר והוא אמר לעצמו שאי אפשר לצאת חי מזה. הגיע לבית חולים ראה אותי חי וברך ברכת הגומל. הייתה לו חברה מראש פינה אמר לה - תראי איזה מזל רע יש לבן שלי זה מה שקרה לו. אמרה לו – פרוספר, תראה איזה מזל גדול יש לו! אבא שלי לא היה אדם שרואה את חצי הכוס המלאה תמיד ראה את חצי הכוס הריקה.

הבראתי התחלתי לעבוד בתור במאי, שגשגתי. הייתי בחצור, קדימה, תל מונד, אשדוד, מכמורת עם הצגות עם נוער וילדים. גם הצגות בר מצווה בקיבוצים. קיבוץ מורן. הצגות לחוגים, לתיאטרון בעיקר וגם לימוד אנגלית באמצעות תיאטרון וזה עשה אותי. ככה קניתי את שמי בעצם בתור מדריך למורה לאנגלית באמצעות תיאטרון. עשיתי הצגה אחת בחצור – "בוסתן ספרדי" שאליה הגיע הנשיא נבון. הוא כתב את זה כמובן. הגיעו ראשי ערים מצפת, מחצור, ראשי מועצות אזוריות. אמרו לי שהייתה הצגה פשוט מופלאה לא נופלת מההצגה המקורית.

ואז עזבתי את חצור הלכתי לעבוד במרכז, ישבתי במכמורת. אחרי שנתיים עברתי לתל מונד, עבדתי באשדוד, בחולון, הרצליה, כפר סבא, כל האזור הזה והיו לי כל כך הרבה הצגות בעת ובעונה אחת שהרבה פעמים הייתי מגיע כל כך עייף ואומר לחברה טוב תתחילו בתמונה שהבחור נכנס ומודיע ש... איזה בחור? איזה נכנס? אתה בכלל בהצגה אחרת.

ואז הייתה לי הצגת יחיד והייתי עובד בלילה בצפת בהצגה קראו לזה "סליחות" היו באים מכל הארץ מבתי ספר דתיים לראות את ההצגה ואני הייתי עושה כמה הצגות מהערב עד הבוקר ואז נוסע דרומה לעבוד עוד יום. אז קיבלתי התקף לב הייתי אוכל שווארמה וקולה ומעשן בלי הפסקה. אוטם שריר הלב. אחרי שהוציאו אותי מבלינסון שלחו אותי לשיקום. ידידה טובה שלי מראש פינה דרורה חבקין אמרה לי פעם: סרטן זה מחלה שהאדם מביא על עצמו כדי להגיד לעצמו או שתשתנה או שתמות. ואני עשיתי הקבלה סרטן = התקף לב.

אמרתי לעצמי סמי, אם אתה לא תשנה את אורח חייך אתה תמות צעיר, אתה חייב לעשות שינוי דרסטי וככה הגעתי לכפר הנשיא. שקט, שלוה, בוקר טוב, לילה טוב...

המשכתי לעבוד כמורה לאנגלית באמצעות תיאטרון בקרית שמונה, בחצור, בטבריה וגם הייתי מנהל תיאטרון נוער טבריה. הייתי גם מביים הצגות וגם עושה להם את טקס יום הזיכרון לחללי צה"ל וגם ליום השואה. ואז יצאתי לפנסיה ומאז אני חי בשלווה ובאושר עד עצם היום הזה.

כשגרתי בניו יורק, הייתי בא כל שנה כמו שעון לבקר את ההורים. לא יכולתי להסתדר בלי המשפחה שלי. כל פעם שהייתי מגיע הייתי מבקר את כל האחיות שלי ואת ההורים שלי.

באחת הפעמים שהגעתי אבא שלי עשה לי מוקש. הוא דיבר עם חירות לפיד שהיה חבר טוב שלו והוא סידר לי להיות מנהל מתנ"ס בבית שאן. ואני באתי והתפתי וקיבלתי את העבודה. הבטיחו לי בעירייה שיסדרו לי תוך שבוע עד שבועיים דירה משלי. הייתי צריך להתחיל בתור סגן מנהל והמנהל היה צריך לעזוב ואני הייתי צריך להחליף אותו. זה היה ב-1975 אחרי שסיימתי את הactors studion. לא מצאו לי דירה ואני ישנתי בבית של מנהל המתנ"ס על הרצפה בסלון על מזרון. ואשר רוזנטל שהיה אז מנהל, היה רגיל שכל מיני אנשים באים אליו הביתה וישנים על הרצפה. יום אחד אני מתעורר בבוקר ואישה נאה שוכבת לציד, וככה הכרתי את אמא של הבת שלי, כמו המערכון של סוניה גורביץ: "אני שומעת יורים אני מיד נשכבת וככה הכרתי את בעלי." היה לנו רומן קיץ ואחרי כמה חודשים הבנתי שדירה לא יסדרו לי ובהחלטה כמעט פתאומית החלטתי שאני חוזר לניו יורק. בינתיים ליה זו ששכבה לידי נכנסה להריון מאותם מפגשים. אני ניסיתי לכתוב לה כל מיני מכתבים והיא לא ענתה לי. בסוף אני מקבל יום אחד מכתב ממנה אתה הולך להיות אבא בספטמבר ח.. ח... ח....

ואני מיד הגעתי ארצה והייתי בלידה ולקחתי את אמילי ואת ליה לראות את ההורים שלי והכל בסדר ואמרתי לליה ביי אני נוסע לניו יורק, אם את רוצה תבואי אליי לניו יורק. היא באה לניו יורק, שנאה את זה וחזרה למינסוטה עם הילדה. היא הייתה מתנדבת בתע"נכים וכך הכירה את אשר.

לא התחתנו אף פעם. היום אמילי בתי גרה בויסקונסין שזה סוף העולם שמאלה ותקף ימינה ואני בקשר איתה. היא הייתה בארץ הרבה פעמים ואני הייתי אצלה הרבה פעמים ויש לי חמישה נכדים. אמילי נולדה ב-1976, היא גם אומנית – ציירת, זמרת, במאית, כותבת נהדר, אבל עסוקה מאוד בחינוך ביתי עם חמישה ילדים.

יש לי והיו לי הרבה חברים כאן בכפר הנשיא: משה בן חיים ז"ל, זמי בן צבי ז"ל, הנרי ויעל, איזי פוזנר ז"ל, עודד פלד, ארווין, אודי ודליה וגנר. ועוד. טוב לי פה מאוד.

תודה לך סמי. שימשיך להיות לך רק טוב. מאחלים לך בריאות טובה ויצירה.

הבימה

התיאטרון הלאומי

